

มะตูม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aegle marmelos* (L.) Corrêa ex Roxb.

วงศ์ : RUTACEAE

ชื่ออื่น : กะทันตาเถร ตุ่มตั้ง ตุ่ม (ปัตตานี) พะโนงค์ (เขมร) มะตูม (กลาง ใต้) มะปิ่น (เหนือ) มะปี่ ลำ (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน)

พรรณไม้ประจำจังหวัด : ชัยนาท

ลักษณะทั่วไป : เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ สูง 5 - 10 เมตร แตกกิ่งต่ำ ตามลำต้นมีหนามยาว เปลือกสีเทา เรือนยอดค่อนข้างโปร่ง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อย 3 ใบ ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ดอกสีขาวอมเขียวหรือสีเหลืองอ่อน กลิ่นหอม ขนาดเล็ก ผลเป็นรูปไข่แข็ง เนื้อสีเหลือง มียางเหนียว

การกระจายพันธุ์ : พบประปรายตามป่าเบญจพรรณ ขกเว้นภาคตะวันออกเฉียงใต้และภาคใต้ ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเล 50 - 700 เมตร

ออกดอก : มีนาคม - พฤษภาคม ผลแก่ ธันวาคม - กุมภาพันธ์

การขยายพันธุ์ : โดยการเพาะเมล็ด และตอนกิ่ง

ประโยชน์ : เนื้อไม้ ใช้ทำตัวเกวียน เพลากวียน หวี เปลือกของผล ให้สีเหลืองใช้ย้อมผ้า ใบ ใบอ่อนรับประทานเป็นผักได้และใช้ผสมในแกงบอนเป็นยาบำรุงธาตุเจริญอาหาร แก้โรคลำไส้ เนื่องจากมีสารเมือก (mucilage) เพกทิน (pectin) และสารที่มีรสขม ผล ผลสุกเป็นยาระบาย เนื้อในเชื่อมทำของหวาน และใช้ทำเครื่องดื่ม ช่วยย่อยอาหาร รักษาโรคเกี่ยวกับกระเพาะ แก้อท้องเสีย ยาง จากผลดิบผสมสีทากระดาษแทนกาว

